

Упутство о вођењу матичних књига и обрасцима матичних књига

Упутство је објављено у "Службеном гласнику РС", бр. [93/2018](#) и [24/2022](#).

I. САДРЖИНА УПУТСТВА

1. Овим упутством уређује се начин вођења матичних књига; критеријуми за одређивање матичних подручја; чување матичних књига и списа; начин вршења увида у матичне књиге и списе; начин обнављања уништених или несталих матичних књига; начин издавања извода из матичних књига и уверења о чињеницама и подацима уписаним у матичне књиге; начин вођења евиденције о издатим изводима из матичних књига и уверењима о чињеницама и подацима уписаним у матичне књиге; начин уписа податка о националној припадности, као и о промени пола.

Овим упутством прописују се обрасци: матичних књига, евиденције регистара матичних књига, посебне евиденције о одложеним уписима, извода из матичних књига и уверења о чињеницама и подацима уписаним у матичне књиге, записника о пријави рођења, закључења брака и смрти, као и пријаве рођења, закључења брака и смрти у иностранству.

Ово упутство примењују органи из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама и дипломатско-конзуларна представништва Републике Србије из члана 68. став 1. Закона о матичним књигама, која воде матичне књиге о личном стању држављана Републике Србије у иностранству (у даљем тексту: дипломатско-конзуларна представништва), као и други органи у складу са законом.

II. НАЧИН ВОЂЕЊА МАТИЧНИХ КЊИГА

Вођење матичних књига

2. Матичне књиге воде се у електронском и папирном облику.

О личним стањима грађана воде се: матична књига рођених, матична књига венчаних и матична књига умрлих.

3. Матичне књиге воде се за матична подручја у седишту матичног подручја. Матично подручје чини једно или више насељених места.

У случају доношења одлуке о новом одређивању матичних подручја у току календарске године за коју је започето вођење матичних књига по ранијој одлуци, нова одлука почеће да се примењује истеком те календарске године, до када се матичне књиге воде према ранијој одлуци о матичним подручјима.

У случају спајања матичних подручја матичар преузима све матичне књиге које су се водиле за спојена матична подручја.

У случају поделе матичног подручја матичне књиге преузеће матичар оног матичног подручја у чијем саставу је већи број насељених места матичног подручја које је подељено.

По прибављеном мишљењу министарства надлежног за послове управе скупштина општине, односно града, односно града Београда доноси одлуку о одређивању матичног подручја.

Приликом одређивања матичних подручја, органи из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама дужни су да воде рачуна о следећим критеријумима:

- 1) да су обезбеђени кадровски капацитети из члана 10. Закона о матичним књигама;
- 2) да су обезбеђени технички услови за рад у Регистру матичних књига;
- 3) о укупном броју матичних књига и уписа у матичне књиге које се воде за одређено матично подручје;
- 4) о броју издатих извода из матичних књига са подацима о укупном броју издатих извода за годину која претходи години у којој се доноси одлука о матичним подручјима и броју издатих извода на месечном нивоу у години у којој се доноси одлука о матичним подручјима;
- 5) о демографским (број становника у насељеним местима која чине одређено матично подручје) и географским разлозима (специфичности географских локалитета) за вођење матичних књига на одређеном матичном подручју.

Уз Предлог одлуке о одређивању матичних подручја ради прибављања мишљења Министарства, доставља се образложење које садржи правни основ и разлоге за доношење одлуке, објашњење појединачних решења у односу на критеријуме из става б. ове тачке и процену финансијских средстава.

У предлогу одлуке као насељено место може се одредити само насељено место које је одређено у складу са законом.

Папирни облик матичне књиге

4. Папирни облик матичне књиге – је књига тврдог повеза. Стране књиге, осим првог и последњег листа, нумерисане су.

5. На корицама и првој нумерисаној страни књиге из тачке 4. овог упутства одштампан је назив матичне књиге: Матична књига рођених, односно Матична књига венчаних, односно Матична књига умрлих.

На првој нумерисаној страни испод назива матичне књиге одштампан је простор у који се уписује општина – град и назив матичног подручја за које се води матична књига, седиште матичног подручја, датум првог уписа у матичну књигу са ознаком првог текућег броја, датум последњег уписа у матичну књигу са ознаком последњег текућег броја, као и простор за потпис матичара пуним именом и презименом и оверу печатом органа – имаоца јавних овлашћења.

Ако се промени назив општине, односно града или назив матичног подручја, као и назив насељеног места, нови назив уписује се у продужетку ранијег назива, са датумом када је промена настала.

На последњој нумерисаној страни одштампана је забелешка: „Ова матична књига има ... (и словима) нумерисаних

страна", коју пуним именом и презименом потписује матичар и оверава печатом органа – имаоца јавних овлашћења.

6. Матичне књиге закључују се на крају сваке календарске године са 31. децембром и тај дан и месец, уз годину за коју се води матична књига, уписују се као датум закључења матичне књиге.

Матична књига закључује се тако што се на наредном празном обрасцу матичне књиге иза последњег уписа у години уписује забелешка: „Ова матична књига која се води за матично подручје ... за ... годину закључена је са текућим бројем ... (и словима), 31. (тридесетпрвог) децембра ... године”.

Ако у току године није било уписа чињенице рођења, односно закључења брака, односно смрти у матичну књигу, матична књига се закључује уписом забелешке: „У овој матичној књизи која се води за матично подручје ... за ... годину није било уписа”.

Забелешку из ст. 2. и 3. ове тачке потписује матичар пуним именом и презименом, а оверава потписом пуним именом и презименом и печатом органа – имаоца јавних овлашћења функционер који руководи тим органом.

Регистар матичних књига

7. Матичне књиге у електронском облику воде се у Регистру матичних књига.

Регистар матичних књига је јединствена база података о личном стању грађана и садржи евиденцију о личном стању грађана која се води у електронском облику.

Матичне књиге у Регистру матичних књига за текућу годину води матичар овлашћен за вођење матичне књиге у папирном облику.

Матичар је дужан да без одлагања, са уписом у Регистар матичних књига изврши упис у матичну књигу у папирном облику, односно са уписом у матичну књигу у папирном облику, без одлагања изврши упис у Регистар матичних књига.

Уписивање података у матичне књиге

8. У матичне књиге уписују се само чињенице и подаци прописани законом и другим прописима донетим на основу закона.

9. За уписивање чињеница и података у матичне књиге употребљава се мастило отпорно на утицај влаге и светлости. Уписани подаци морају бити читљиви и јасни, а не смеју се прецртавати или преправљати преко текста или брисати.

10. Пре уписа матичар утврђује све чињенице и податке које уписује у матичне књиге у складу са законом који уређује општи управни поступак.

Лични подаци родитеља детета, брачних другова и умрлог лица уписују се на основу података из матичних књига, извода из матичних књига и личне карте, а за странце путне исправе.

Ако постоји основана сумња да је податак који се уписује у матичну књигу нетачан, матичар је дужан да га провери пре уписа.

Изузетно, упис се може одложити ради провере, односно утврђивања података који недостају, а који се уписују у матичну књигу, о чему се води посебна евиденција.

11. Уписи у матичне књиге врше се, по правилу, оним редом како су приспеле пријаве за упис.

У пријави за упис у матичну књигу морају се навести истинити подаци.

Пријава може бити поднета електронски, писаним или усменим путем.

О пријави поднетој усменим путем сачињава се записник на прописаном обрасцу.

Податак о рођењу и смрти који је уписао у матичну књигу поводом пријаве поднете усменим путем матичар је дужан да прочита лицу које је пријавило тај податак, а податак о закључењу брака – супружницима и њиховим сведоцима, о чему ће у матичној књизи сачинити забелешку.

Упис у матичну књигу потписује лице које је извршило пријаву, односно супружници и сведоци.

Ако се брак закључује преко пуномоћника или у присуству тумача, упис потписују и пуномоћник, односно тумач.

Ако лице из ст. 5–7. ове тачке одбије да потпише упис у матичну књигу, матичар ће о томе сачинити забелешку у којој ће навести разлоге због којих упис није потписан.

Ако лице из става 5. ове тачке није писмено или није у стању да се потпише, потписаће га писмено лице које ће ставити и свој потпис. Ово лице не може бити матичар.

12. Чињеница рођења, закључења брака или смрти (основни упис) уписују се у матичне књиге под текућим бројевима, и то почев од броја 1 до броја којим се завршава последњи упис истеком календарске године. Ако се у току календарске године матична књига испуни уписивање се наставља у другој матичној књизи под текућим бројем који следи последњем текућем броју из претходне матичне књиге, а на првој нумерисаној страни књиге испред датума првог уписа у тој матичној књизи и текућег броја уписује се римски број који означава редни број матичне књиге у календарској години (I/2010, II/2010 и тако редом).

13. Текући бројеви у матичне књиге уписују се арапским бројевима пре почетка уписа у образац матичне књиге.

14.

У матичне књиге датуми рођења, закључења брака или смрти уписују се тако што се дан, месец и година уписују арапским бројевима, и то дан од 01–31, месец од 01–12, а у изводе из матичних књига дан се поред уписа арапским бројевима уписује у загради и словима, месец само словима, а година арапским бројем.

Ако у матичним књигама које су вођене до почетка примене Закона о државним матичним књигама („Службени лист ФНРЈ”, број 29/46) или на обрасцима прописаним Општим упутством за састав и вођење матичних књига („Службени лист ФНРЈ”, број 29/46) и Упутством о вођењу матичних књига („Службени лист СФРЈ”, број 42/68) није уписан дан, месец и година рођења, односно дан или месец или година рођења, надлежни орган из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама дужан је да спроведе поступак у складу са законом који уређује општи управни поступак, утврди чињенично стање и донесе одговарајуће решење. На основу тог решења матичар уписује ове чињенице у матичну књигу тако што у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешку: „Дан, месец и година рођења (дан или месец или година рођења) ... уписан-и на основу решења ... (назив и седиште органа, број и датум решења)”.

Часови се уписују бројевима од 00–24, а минути од 00–60.

15. У матичне књиге као место рођења, закључења брака или смрти, односно пребивалишта и боравишта, могу се уписати само она насељена места која су као таква утврђена законом. Називи места у страним државама и називи страних држава уписују се у складу с правилима српског језика и ћириличног писма, а у загради се могу уписати и у изворном облику.

Лично име детета, родитеља, супружника и умрлог припадника националне мањине уписује се у матичну књигу на језику и писму националне мањине после уписа на српском језику ћириличким писмом, испод њега истим обликом и величином слова.

Лично име страног држављанина уписује се у матичну књигу венчаних, односно матичну књигу умрлих према правилима језика и писма државе чији је држављанин, у облику садржаном у изводу из матичне књиге рођених иностраног органа, после уписа на српском језику ћириличким писмом, испод њега истим обликом и величином слова.

Презиме детета држављанина Републике Србије коме је одређено презиме родитеља који је страни држављанин уписује се у матичну књигу рођених у складу са правилима српског језика и ћириличног писма, а испод њега истим обликом и величином слова може се уписати и у изворном облику.

Презиме супружника држављанина Републике Србије који је приликом закључења брака узео презиме другог супружника који је страни држављанин уписује се у матичну књигу венчаних у складу са правилима српског језика и ћириличног писма, а испод њега истим обликом и величином слова може се уписати и у изворном облику.

16. О прочитаном упису чињенице рођења, закључења брака или смрти пријавиоцу, односно супружницима и сведоцима у матичне књиге, у рубрику „Примедбе” уписује се забелешка: „Упис прочитан, нема примедба”, а ако их има: „Упис прочитан, ... (уписују се примедбе)”.

17. Грешке у матичним књигама које су уочене пре закључења уписа исправља матичар. Исправка грешке врши се тако што матичар у рубрику „Примедбе” уписује забелешку о томе шта се исправља (на пример: Презиме детета је Новаковић).

18. Основни упис у матичној књизи закључује се уписивањем датума уписа и потписом матичара који је извршио упис. Датум се уписује арапским бројевима, а матичар се потписује пуним именом и презименом.

Упис у матичну књигу у папирном облику матичар оверава својим потписом, а упис у матичну књигу у електронском облику, матичар дигитално потписује квалификованим електронским сертификатом, чиме се тај упис сматра закљученим.

19. После закључења основног уписа све накнадне промене уписују се у матичне књиге у рубрику „Накнадни уписи и забелешке”.

20. Ако су рубрике „Примедбе” и „Накнадни уписи и забелешке” испуњене, а забелешка није уписана у потпуности или је потребно уписати нову, наведене рубрике продужавају се додатним листићима од хартије истог квалитета. На листићу се уписује текући број и година основног уписа, а листић се оверава печатом органа тако да отисак печата захвата листић и лист матичне књиге на који је листић налепљен.

21. Испод забелешке која се уписује у рубрику „Накнадни уписи и забелешке”, са леве стране уписује се дан, месец и година уписа забелешке арапским бројевима, а са десне забелешку потписује, пуним именом и презименом, матичар који је забелешку уписао. Ако се у рубрику истовремено уписује више забелешки, свака забелешка уписује се са новим редом, а датум и потпис матичара уписују се само испод последње забелешке.

22. Грешке у матичним књигама које се уоче после закључења основног уписа матичар може исправити само на основу решења надлежног органа из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама који води матичну књигу у коју се исправка врши, као и правноснажних одлука других надлежних органа. Исправке се уписују у матичне књиге у рубрику „Накнадни уписи и забелешке”.

Изузетно од става 1. ове тачке, ако је у Регистар матичних књига погрешно уписан податак због техничке или очигледне грешке или грешке у пријави, орган из члана 6. ст. 2. и 4. овог закона врши исправку грешке настале након закључења електронског уписа, а пре уписа у папирни облик, с тим да се датум и текст исправке бележи у оквиру Регистра матичних књига.

23. Ако се по службеној дужности или на захтев странке, односно лица које за то има правни интерес утврди да је упис чињенице рођења, закључења брака или смрти извршен од стране месно ненадлежног органа за вођење матичних књига, месно надлежан орган ће без одлагања покренути поступак, утврдити чињенично стање у складу са законом који уређује општи управни поступак и донети решење о упису чињенице рођења, закључења брака или смрти у одговарајућу матичну књигу. Један примерак решења доставља месно ненадлежном органу код кога је упис извршен, који ће по пријему решења без одлагања спровести поступак и донети решење о поништењу извршеног уписа чињенице рођења, закључења брака или смрти у матичној књизи. Упис се поништава тако што се прецртава двема црвеним паралелним косим линијама, осим рубрике „Накнадни уписи и забелешке” у коју се уписује забелешка: „Овај упис је поништен на основу решења ... (назив и седиште органа, број и датум решења), јер је извршен од стране месно ненадлежног органа”. Ненадлежни орган доставља један примерак решења о поништењу извршеног уписа месно надлежном органу, који ће по пријему решења извршити упис у одговарајућу матичну књигу на основу свог решења. У рубрику „Примедбе” уписује се забелешка: „Ранији упис у матичну књигу ... која се води за општину – град ... матично подручје ... поништен решењем (назив и седиште органа, број и датум решења), а овај упис извршен је на основу решења (назив и седиште органа, број и датум решења)”.

По извршеном упису месно надлежни орган доставиће извод из матичне књиге рођених, односно венчаних, односно умрлих месно ненадлежном органу код кога је упис извршен, који ће на основу тог извода у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” поништеног уписа уписати забелешку: „Упис је извршен у матичну књигу која се води за општину – град ... матично подручје ... текући број ... за ... годину”.

Ако је упис чињенице рођења, закључења брака или смрти извршен у матичну књигу рођених, матичну књигу венчаних или матичну књигу умрлих истовремено код месно надлежног и месно ненадлежног органа, месно надлежни орган чим сазна за ову чињеницу доставља извод из одговарајуће матичне књиге месно ненадлежном органу код кога је упис извршен. Месно ненадлежан орган по пријему извода из матичне књиге поступа на начин утврђен ст. 1. и 2. ове тачке.

Матична књига рођених

24.

Чињеница рођења детета у здравственој установи уписује се у матичну књигу рођених на основу пријаве рођења коју подноси здравствена установа. У пријави рођења подаци о родитељима уписују се из личне карте, за странце путне исправе и извода из матичне књиге рођених, односно извода из матичне књиге венчаних.

Рођење детета ван здравствене установе дужан је да пријави отац детета, а ако он није у могућности да то учини, други члан домаћинства, односно лице у чијем стану је дете рођено, или мајка чим за то буде способна, или бабица, односно лекар који су присуствовали порођају, а ако ових лица нема или нису у могућности да пријаве рођење – лице које је сазнало за рођење.

О усменој пријави рођења сачињава се записник у складу са законом који уређује општи управни поступак, а подаци о родитељима уписују се у записник из личне карте, за странце путне исправе и извода из матичне књиге рођених, односно извода из матичне књиге венчаних.

Пријавилац рођења потписује се у одговарајућу рубрику матичне књиге рођених пуним именом и презименом. Ако ово лице одбије да потпише упис у матичну књигу, матичар ће у рубрику „Примедбе“ уписати забелешку: „Упис одбио да потпише ... (име и презиме пријавиоца) ... (наводе се разлози због којих упис није потписан)”.

Дете чији су родитељи непознати уписује се у матичну књигу рођених на основу решења надлежног органа старатељства. У рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу решења ... (назив и седиште органа старатељства, број и датум решења)”.

Дете без родитељског старања из члана 51. Закона о матичним књигама уписује се у матичну књигу рођених на основу решења надлежног органа старатељства. У рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу решења ... (назив и седиште органа старатељства, број и датум решења)”.

Ако се упис чињенице рођења уписује у матичну књигу рођених по истеку законског рока, упис се врши на основу решења надлежног органа из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу решења ... (назив и седиште органа, број и датум решења)”.

Ако се подаци о родитељима уписују на основу одлуке надлежног суда којом је утврђено материнство или очинство подаци о утврђеном родитељу, односно родитељима уписују се у одговарајуће рубрике матичне књиге, а у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Пресудом ... (назив и седиште суда, број и датум пресуде) утврђено је да је мајка – отац детета ... (уписује се лично име родитеља)”.

Ако се подаци о родитељима уписују на основу стране судске одлуке којом је утврђено материнство или очинство, подаци о утврђеном родитељу, односно родитељима уписују се у одговарајуће рубрике матичне књиге када страну судску одлуку призна надлежни суд у Републици Србији, ако међународним уговором није друкчије одређено, а у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Одлуком... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке), утврђено је да је мајка – отац детета... (уписује се лично име родитеља)”.

Податак о националној припадности уписује се у матичну књигу рођених у складу са Законом о матичним књигама.

Накнадни упис података о националној припадности детета у матичну књигу рођених врши се тако што се у рубрику: „Накнадни уписи и забелешке“ уписује забелешка: „На основу заједничке изјаве родитеља дате на записник ... (назив и седиште органа, број и датум записника) детету је одређена ... национална припадност.”

Детету коме родитељи заједничком изјавом воље промене податак о националној припадности у рубрику: „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „На основу заједничке изјаве родитеља дате на записник ... (назив и седиште органа, број и датум записника) детету је промењен податак о националној припадности са ... националне припадности на ... националну припадност.”

Детету коме родитељи заједничком изјавом воље желе да бришу податак о националној припадности у рубрику: „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „На основу заједничке изјаве родитеља дате на записник ... (назив и седиште органа, број и датум записника) родитељи су се изјаснили да дете нема ... националну припадност.”

Уколико један од родитеља није жив или није познат за уписивање податка о националној припадности детета, као и на промену или брисање тог податка сходно се примењују забелешке из ст. 11–13. ове тачке Упутства.

Накнадни упис података о националној припадности пунолетног лица у матичну књигу рођених врши се тако што се у рубрику: „Накнадни уписи и забелешке“ уписује забелешка: „На основу изјаве ... (име и презиме) дате на записник ... (назив и седиште органа, број и датум записника) уписан је податак о ... националној припадности.”

Промена података о националној припадности пунолетног лица у матичну књигу рођених врши се тако што се у рубрику: „Накнадни уписи и забелешке“ уписује забелешка: „На основу изјаве ... (име и презиме) дате на записник ... (назив и седиште органа, број и датум записника) промењен је податак о националној припадности са ... националне припадности на ... националну припадност.”

Брисање података о националној припадности пунолетног лица у матичну књигу рођених врши се тако што се у рубрику: „Накнадни уписи и забелешке“ уписује забелешка: „На основу изјаве дате на записник ... (назив и седиште органа, број и датум записника) ... (име и презиме) изјаснио-ла се да није ... националне припадности”.

Поништење уписа податка о националној припадности уписује се у матичну књигу рођених на основу решења надлежног органа, а у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Упис податка о ... националној припадности поништен на основу решења (назив и седиште органа, број и датум решења), које је постало правноснажно... (датум правноснажности одлуке).

Податак о промени пола уписује се у матичну књигу рођених.

Упис податка о промени пола у матичну књигу рођених врши се на основу решења надлежног органа из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама, а у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „На основу решења ... (назив и седиште органа, број и датум решења) промењен пол са ... (ознака првобитно уписаног пола) пола у ... (ознака другог пола) пол”.

25. Подаци о стицању држављанства и престанку држављанства уписују се у матичну књигу рођених на начин утврђен прописима којима се уређује држављанство.

26.

Јединствени матични број грађана (у даљем тексту: матични број) уписује се у одговарајућу рубрику матичне књиге рођених на основу електронски одређеног матичног броја, који доставља орган унутрашњих послова који га је

одредио. Изузетно, податак о одређеном матичном броју уписује се у матичну књигу рођених у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ тако што се уписује забелешка: „Дана ... одређен матични број ... (уписује се матични број), као и у одговарајућу рубрику матичне књиге рођених.“

У матичне књиге рођених вођене до почетка примене Закона о државним матичним књигама („Службени лист ФНРЈ“, број 29/46), матични број уписује се тако што се у слободном простору у рубрици „Име детета и пол“ отвори мала заграда, а затим малим словима уписује матични број, знак једнакости и одређени матични број, након чега се затвара мала заграда, на пример: „(матични број = 1802922925000)“.

У матичне књиге рођених које су вођене на обрасцима прописаним Општим упутством за састав и вођење матичних књига („Службени лист ФНРЈ“, број 29/46) и Упутством о вођењу матичних књига („Службени лист СФРЈ“, број 42/68), одређени матични број уписује се у рубрику „Накнадни уписи и прибелешке“ на начин објашњен у ставу 2. ове тачке.

Ако је лице коме је одређен матични број у браку, одмах по упису матичног броја у матичну књигу рођених матичар уписује матични број у матичну књигу венчаних на начин утврђен ставом 2. ове тачке, а ако матичну књигу венчаних води други матичар доставља извештај следеће садржине: „Обавештавате се да је ... (уписује се: име и презиме лица коме је одређен матични број; име и презиме оца и мајке; дан, месец и година рођења; место и општина – град рођења, а ако је лице рођено у иностранству и држава), који-а је уписан-а у матичну књигу рођених која се води за општину – град ..., матично подручје ..., под текућим бројем ... за ... годину, одређен матични број ... (уписује се матични број). Именовани-а је закључила-ла брак (дан, месец и година закључења брака; место закључења брака, а ако је лице закључило брак у иностранству и држава; име и презиме супружника) који је уписан у матичну књигу венчаних која се води за општину – град ..., матично подручје ... за ... годину“. Одмах по пријему овог извештаја, одређени матични број уписује се у матичну књигу венчаних на начин уређен ставом 2. ове тачке.

Када матичар који води матичну књигу рођених прими решење о пасивизирању погрешно одређеног матичног броја и одређивању новог матичног броја, прецртаће водоравном линијом уписани матични број тако да остане читљив и у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписаће забелешку: „Решењем ... (назив и седиште органа, број и датум решења) пасивизиран матични број ... (уписује се ранији матични број) и одређен матични број ... (уписује се нови матични број).“

О пасивизирању ранијег матичног броја и одређивању новог матичног броја матичар уписује забелешку из става 5. ове тачке и у матичну књигу венчаних за лице коме је одређен нови матични број, а ако матичну књигу венчаних води други матичар доставља извештај следеће садржине: „Обавештавате се да је ... (уписује се: име и презиме лица коме је одређен нови матични број; име и презиме оца и мајке; дан, месец и година рођења; место и општина – град рођења, а ако је лице рођено у иностранству и држава), који-а је уписан-а у матичну књигу рођених која се води за општину – град ..., матично подручје ..., под текућим бројем ... за ... годину, одређен нови матични број ... (уписује се нови матични број) решењем ... (назив и седиште органа, број и датум решења). Именовани-а је закључила-ла брак (дан, месец и година закључења брака; место закључења брака, а ако је лице закључило брак у иностранству и држава; име и презиме супружника) који је уписан у матичну књигу венчаних која се води за општину – град ..., матично подручје ... за ... годину“. Одмах по пријему овог извештаја одређени матични број уписује се у матичну књигу венчаних на начин уређен ставом 5. ове тачке.

Када матичар који води матичну књигу рођених прими решење о пасивизирању грешком одређеног матичног броја поступа на начин уређен у ст. 5. и 6. ове тачке.

По упису матичног броја у матичну књигу рођених, односно матичну књигу венчаних матичар на полеђини решења, односно обавештења из ст. 1–6. ове тачке, уписује забелешку: „Овај матични број уписан је у матичну књигу рођених – матичну књигу венчаних која се води за општину – град ..., матично подручје ... за ... годину“. Забелешку потписује матичар који је извршио упис забелешке у матичну књигу рођених, односно матичну књигу венчаних пуним именом и презименом и оверава печатом органа – имаоца јавних овлашћења, испод чега арапским бројевима уписује дан, месец и годину уписа забелешке.

27. Презиме детета уписује се у матичну књигу рођених према презимену родитеља.

Ако родитељи детета имају различито презиме, споразум о презимену детета узима се на записник у складу са законом који уређује општи управни поступак. Ако родитељи не постигну споразум о презимену детета, односно ако у законом одређеном року нису одредили презиме детету, записник са подацима о рођењу детета доставља се надлежном органу старатељства, ради одређивања презимена детета. По пријему решења од надлежног органа старатељства презиме детета уписује се у матичну књигу рођених онако како је то одредио орган старатељства, а у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Презиме детета ... одредио ... (назив и седиште органа старатељства, број и датум решења)“.

28. О одређивању имена детету од родитеља се узима изјава на записник у складу са законом који уређује општи управни поступак. Ако родитељи не постигну споразум о имену детета, односно ако у законом одређеном року нису одредили име детету, односно ако су одредили погрдно име, име које вређа морал или име које је у супротности са обичајима и схватањима средине, поступа се на начин прописан у тачки 27. став 2. овог упутства.

29. Ако име или презиме, односно и име и презиме детета садржи више од три речи матичару који води матичну књигу рођених на записник у складу са законом који уређују општи управни поступак саопштава се и одлука о скраћеном личном имену.

Скраћено лично име уписује се у одговарајућу рубрику матичне књиге рођених, а у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Скраћено лично име којим се служи у правном саобраћају саопштено на записник ... (назив и седиште органа, број и датум записника)“.

Ако је име или презиме, односно и име и презиме детета, одређено решењем надлежног органа старатељства, а садржи више од три речи, истим решењем одређује се и скраћено лично име, а у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се и забелешка: „Скраћено лично име детета ... којим се служи у правном саобраћају одредио ... (назив и седиште органа старатељства, број и датум решења)“.

Промена личног имена, односно или имена или презимена уписује се у матичну књигу рођених тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује забелешка: „Решењем... (назив и седиште органа, број и датум решења) промењено... (лично име, име или презиме) у... (ново лично име, име или презиме)“.

Дан, месец, година и час рођења уписују се у матичну књигу рођених на основу пријаве рођења коју доставља здравствена установа.

Ако дете није рођено у здравственој установи дан, месец, година, час и место рођења утврђују се у складу са законом који уређује општи управни поступак. Поред изјаве на записник, коју матичар узима од пријавиоца и лица која су била присутна рођењу детета, матичар од пријавиоца прибавља медицински документ (лекарски извештај или отпусну листу) надлежне здравствене установе о извршеном здравственом збрињавању породиље и новорођенчета, непосредно по порођају. Ако матичар није у могућности да несумњиво утврди ове чињенице, обратиће се за помоћ надлежном органу унутрашњих послова на чијем подручју је дете рођено или нађено захтевом за утврђивање чињеница у вези са рођењем детета од стране жене која се идентификује као мајка детета.

31. Чињеница рођења мртворођеног детета уписује се у матичну књигу рођених исто као и живог детета, а име детета уписује се на изричит захтев родитеља. У рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Дете је рођено мртво“.

32. Изјава о признању очинства може се дати пред матичарем, органом старатељства, судом или јавним бележником, као и у тестаменту. Изјава о признању очинства даје се на записник матичару који води матичну књигу рођених за дете у складу са законом који уређује општи управни поступак, а може се дати и матичару који није надлежан за упис у матичну књигу рођених, односно пред органом старатељства, судом или јавним бележником, који су дужни да без одлагања записник или исправу која садржи изјаву о признању очинства доставе матичару који води матичну књигу рођених за дете.

Признање очинства уписује се у матичну књигу рођених на основу записника, односно исправе из става 1. ове тачке, након што мајка детета да изјаву о сагласности са признањем очинства.

Изјава о сагласности мајке са признањем очинства неће се тражити ако је мајка у пријави рођења детета навела да оцем детета сматра мушкарца који је касније признао очинство.

Изјава о сагласности мајке може се узети на истом записнику на коме је признато очинство тако што се у записник уписује: „Сагласна сам са изјавом да је ... (наводи се име и презиме лица које је признало очинство детета) природни отац мог детета рођеног ... (дан, месец и година рођења), у ... (место и општина-град рођења)“. Ако се упис података о оцу врши истовремено са уписом података о детету у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „(име и презиме оца) дао изјаву о признању очинства на записник ... (назив и седиште органа, број и датум записника), а мајка детета сагласила се са признањем очинства на истом записнику“. Ако је сагласност дата у посебној исправу, уписује се и назив исправе, назив и седиште органа који је исправу издао, број и датум исправе.

Ако се упис наведених чињеница врши после закључења основног уписа забелешка из става 4. ове тачке уписује се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“, као и подаци о оцу детета који се уписују у матичну књигу рођених.

33. Ако детету пре признања очинства није одређено име и презиме, односно или име или презиме у изјави о признању очинства родитељи могу споразумно одредити име и презиме или само име, односно само презиме детета на начин уређен тач. 27–29. овог упутства.

Ако је детету одређено име и презиме пре признања очинства, име и презиме, односно или име или презиме може се променити у складу са законом којим се уређује лично име, а упис промене имена и презимена, односно или имена или презимена врши се на основу решења надлежног органа за промену личног имена. У рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Име и презиме детета (име – презиме) ... промењено у ... решењем ... (назив и седиште органа, број и датум решења)“.

Ако је детету после признања очинства одређено име и презиме или само име, односно само презиме, односно ако је промењено име и презиме или само име, односно само презиме, матичар ће о томе обавестити надлежне органе који воде евиденцију о пребивалишту, држављанству, статистици и др. без одлагања, а најкасније следећег радног дана.

34. Ако родитељи детета које је отац признао за своје, уз сагласност мајке, односно чије је очинство утврђено пресудом надлежног суда, међусобно закључе брак, матичар ће на основу увида у матичну књигу венчаних или у извод из матичне књиге венчаних по службеној дужности у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписати забелешку: „Дете је постало брачно закључењем брака између родитеља ... (датум закључења брака, општина – град и матично подручје, текући број и година уписа у матичну књигу венчаних)“ и о томе обавестити родитеље.

35. Ако се пресудом надлежног суда утврди да мајка детета није лице које је уписано у матичну књигу рођених у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Пресудом ... (назив и седиште суда, број и датум пресуде) утврђено је да ... (лично име лица које је у матичну књигу рођених уписано као мајка) није мајка детета“. Ако је истом пресудом утврђено и материнство у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Пресудом ... (назив и седиште суда, број и датум пресуде) утврђено је да је ... (уписује се лично име лица и други подаци о мајци који се уписују у матичну књигу рођених) мајка детета“.

Ако се страном судском одлуком утврди да мајка детета није лице које је уписано у матичну књигу рођених, а страну судску одлуку призна надлежни суд у Републици Србији, ако међународним уговором није друкчије одређено, у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Одлуком... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке) утврђено је да... (лично име лица које у матичну књигу рођених уписано као мајка) није мајка детета“. Ако је истим одлукама утврђено и материнство у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Одлуком... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке), утврђено је да је... (уписује се лично име лица и други подаци о мајци које се уписује у матичну књигу рођених) мајка детета“.

36. Ако се пресудом надлежног суда утврди да отац детета није лице које је уписано у матичну књигу рођених у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Пресудом ... (назив и седиште суда, број и датум пресуде) утврђено је да ... (лично име лица које је у матичну књигу рођених уписано као отац) није отац детета“. Ако је истом пресудом утврђено и очинство у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Пресудом ... (назив и седиште суда, број и датум пресуде) утврђено је да је ... (уписује се лично име лица и други подаци о оцу који се уписују у матичну књигу рођених) отац детета“.

Ако се страном судском одлуком утврди да отац детета није лице које је уписано у матичну књигу рођених, а страну судску одлуку призна надлежни суд у Републици Србији, ако међународним уговором није друкчије одређено, у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Одлуком... (назив и седиште иностраног суда, број и

датум одлуке), коју је признао... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке) утврђено је да... (лично име лица које у матичну књигу рођених уписано као отац) није отац детета". Ако је истим одлукама утврђено и очинство у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: Одлуком... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке), утврђено је да је... (уписује се лично име лица и други подаци о оцу које се уписује у матичну књигу рођених) отац детета”.

37. Усвојено дете уписује се у матичну књигу рођених на основу решења о новом упису рођења усвојеника које доноси орган старатељства.

Подаци о усвојеном детету уписују се у матичну књигу рођених према подацима садржаним у диспозитиву решења из става 1. ове тачке, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу решења о новом упису усвојеника ... (назив и седиште органа старатељства, број и датум решења)”.

На основу решења о новом упису рођења усвојеника поништава се ранији упис усвојеника у матичну књигу рођених. Ранији упис поништава се тако што матичар који је извршио нови упис усвојеника прецртава ранији упис у матичну књигу рођених двома паралелним црвеним линијама, осим рубрике „Накнадни уписи и забелешке“ у коју уписује забелешку: „Упис поништен на основу решења о новом упису рођења усвојеника ... (назив и седиште органа старатељства, број и датум решења). Нови упис усвојеника извршен је у матичну књигу рођених која се води за општину – град ..., матично подручје ..., под текућим бројем ... за ... годину”.

Поништење усвојења детета уписује се у матичну књигу рођених на основу решења о поништењу решења о новом упису рођења усвојеника које доноси орган старатељства. Нови упис рођења усвојеника поништава се тако што се прецртава двома паралелним црвеним линијама, осим рубрике „Накнадни уписи и забелешке“ у коју се уписује забелешка: „Упис поништен на основу решења о поништењу решења о новом упису рођења усвојеника ... (назив и седиште органа старатељства, број и датум решења)”.

Решењем из става 4. ове тачке оснажује се први упис рођења детета, тако што матичар који је извршио поништење новог уписа рођења усвојеника у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ матичне књиге рођених у којој је извршен први упис рођења детета уписује забелешку: „Упис оснажен решењем о поништењу решења о новом упису рођења усвојеника ... (назив и седиште органа старатељства, број и датум решења). Нови упис рођења усвојеника извршен у матичну књигу рођених која се води за општину – град ... матично подручје ..., под текућим бројем ... за ... годину, поништен је истим решењем” .

38. Чињеница рођења држављанина Републике Србије настала ван њене територије уписује се у матичну књигу рођених на основу извода из матичне књиге иностраног органа, по поднетој пријави за упис чињенице рођења ван територије Републике Србије.

Упис података у матичну књигу рођених врши се на основу података садржаних у изводу из матичне књиге рођених иностраног органа, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу извода из матичне књиге рођених ... (назив иностраног органа који је исправу издао, седиште и држава, број и датум издавања исправе)”. У рубрику „Место и општина – град рођења, а ако је дете рођено у иностранству и држава”, поред места рођења уписује се и назив стране државе.

Ако неки од података у иностраном изводу из матичне књиге рођених недостаје, матичар ће у складу са законом који уређује општи управни поступак утврдити податке који недостају и уписати их у матичну књигу рођених. Ако матичар води матичне књиге на основу којих може да утврди потребне податке, уписаће их истовремено са уписом података из иностраног извода из матичне књиге рођених.

Ако лично име детета уписано у инострани извод из матичне књиге рођених није одређено у складу са домаћим прописима о личном имену, матичар ће затражити од родитеља да га одреде у складу са законом који уређује лично име. Изјаву о одређивању личног имена детета у складу с домаћим прописима родитељи могу дати и пред дипломатско-конзуларним представништвом Републике Србије приликом подношења пријаве за упис чињенице рођења у матичне књиге које се воде по Закону о матичним књигама. На основу изјаве родитеља о одређеном личном имену детета у складу са домаћим прописима у матичну књигу рођених уписује се лично име детета.

Ако родитељи не одреде лично име детета у складу са ставом 4. ове тачке, поступа се на начин уређен тач. 27–29. овог упутства.

Ако се упис чињенице рођења из става 1. ове тачке врши сагласно члану 76. став 4. Закона о матичним књигама, упис података у матичну књигу рођених врши се на основу правноснажне одлуке надлежног суда, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу правноснажне одлуке суда ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке)”.

Ако су подаци о лицу утврђени у ванпарничном поступку утврђивања времена и места рођења, уписују се у матичну књигу рођених на основу правноснажног решења суда о времену и месту рођења, а у рубрици „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу решења о времену и месту рођења... (назив и седиште суда, број и датум решења)”.

Упис извршен на основу решења суда о времену и месту рођења поништава се на основу правноснажног решења суда о стављању ван снаге решења о времену и месту рођења. Упис се поништава тако што се прецртава двома црвеним паралелним косим линијама, осим рубрике „Накнадни уписи и забелешке“ у коју се уписује забелешка: „Овај упис је поништен на основу решења... (назив и седиште суда, број и датум решења)”.

Ако се лицу из става 7. ове тачке, након извршеног уписа, одлуком суда у парничном поступку, утврди другачије време рођења, нови податак о времену рођења уписује се у матичну књигу рођених на начин уређен тачком 22. овог упутства.

Ако се лицу из става 7. ове тачке, након извршеног уписа, одлуком суда у парничном поступку, утврди другачије место рођења, упис се поништава тако што се прецртава двома црвеним паралелним косим линијама, осим рубрике „Накнадни уписи и забелешке“ у коју се уписује забелешка: „Овај упис је поништен на основу решења... (назив и седиште суда, број и датум решења), јер је извршен од стране месно ненадлежног органа. Нови упис извршен у матичну књигу рођених која се води за општину – град..., матично подручје..., под текућим бројем... за... годину”.

39. Лишење родитељског права уписује се у матичну књигу рођених на основу правноснажне судске одлуке о потпуном или делимичном лишењу родитељског права, тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује

забелешка: „Родитељи (мајка – отац) детета потпуно – делимично лишени (лишен-а) родитељског права ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке)”.

Враћање родитељског права уписује се у матичну књигу рођених на основу правноснажне судске одлуке о враћању родитељског права, тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешка: „Родитељима (мајци – оцу) детета враћено родитељско право ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке)”.

40. Продужење родитељског права уписује се у матичну књигу рођених на основу правноснажне судске одлуке о продужењу родитељског права, тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешка: „Продужено родитељско право родитељима (мајци – оцу) ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке)”.

Престанак продуженог родитељског права уписује се у матичну књигу рођених на основу правноснажне судске одлуке о престанку продуженог родитељског права, тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешка: „Престало продужено родитељско право родитељима (мајци – оцу) ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке)”.

41. Стављање лица под старатељство уписује се у матичну књигу рођених на основу решења о стављању под старатељство, тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешка: „Стављен-а под старатељство ... (назив и седиште органа старатељства, број и датум решења)”.

Престанак старатељства уписује се у матичну књигу рођених на основу решења о престанку старатељства, тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешка: „Старатељство престало ... (назив и седиште органа старатељства, број и датум решења)”.

42. Лишење пословне способности уписује се у матичну књигу рођених на основу правноснажне судске одлуке о потпуном или делимичном лишењу пословне способности, тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешка: „Потпуно, односно делимично лишен-а пословне способности ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке)”.

Враћање пословне способности уписује се у матичну књигу рођених на основу правноснажне судске одлуке о враћању пословне способности, тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешка: „Враћена пословна способност ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке)”.

43. Чињеница закључења брака уписује се у матичну књигу рођених тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешка: „Закључио-ла брак ... (датум), са ... (име и презиме супружника), уписан у матичну књигу венчаних која се води за ... (општина – град), матично подручје ..., текући број ... за ... годину”. Ако је брак закључен у дипломатско-конзуларном представништву Републике Србије уписује се забелешка: „Закључио-ла брак ... (датум), са ... (име и презиме супружника), уписан у матичну књигу венчаних која се води у ... (назив и седиште дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије), текући број ... за ... годину”.

Чињеница закључења брака пред надлежним иностраним органом уписује се у матичну књигу рођених тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешка: „Закључио-ла брак ... (датум), са ... (име и презиме супружника) у ... (назив места и стране државе у којој је брак закључен), уписан у матичну књигу венчаних која се води за ... (општина – град), матично подручје ..., текући број ... за ... годину”.

Ако чињеница закључења брака пред надлежним иностраним органом не може бити уписана у матичну књигу венчаних, јер ни један од супружника није држављанин Републике Србије, закључење брака уписује се у матичну књигу рођених на основу иностраног извода из матичне књиге венчаних тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешка: „Закључио-ла брак ... (датум) са ... (име и презиме супружника) у ... (назив места и стране државе у којој је брак закључен). Брак уписан у матичну књигу венчаних ... (назив и седиште иностраног органа, број и датум исправе на основе које се врши упис забелешке)”.

Одмах испод забелешке о закључењу брака уписује се забелешка о презимену супружника после закључења брака, и то: „Задржао-ла своје презиме; Узео-ла презиме женика–невесте ... (наводи се презиме другог супружника); Свом презимену додао-ла презиме женика – невесте, тако да презиме после закључења брака гласи: ... (наводи се презиме после закључења брака); Презимену женика – невесте додао-ла своје презиме, тако да презиме после закључења брака гласи: ... (наводи се презиме после закључења брака)”.

44.

Ако је брак престао разводом брака, у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује се забелешка: „Брак закључен са... (име и презиме супружника) разведен пресудом... (назив и седиште суда, број и датум одлуке), која је постала правноснажна... (датум правноснажности одлуке)”. Ако је брак престао разводом пред иностраним судом, упис податка о разводу брака у матичну књигу рођених врши се само ако је страну судску одлуку о разводу брака признао надлежни суд у Републици Србији, а међународним уговором није друкчије одређено. У рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује се забелешка: „Брак закључен са ... (име и презиме супружника) разведен одлуком ... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао ... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке)”.

Ако је брак престао поништењем брака, у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује се забелешка: „Брак закључен са... (име и презиме супружника) поништен пресудом... (назив и седиште суда, број и датум одлуке), која је постала правноснажна... (датум правноснажности одлуке)”. Ако је брак престао поништењем пред иностраним судом, упис податка о поништењу брака у матичну књигу рођених врши се само ако је страну судску одлуку о поништењу брака признао надлежни суд у Републици Србији, а међународним уговором није друкчије одређено. У рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује се забелешка: „Брак закључен са ... (име и презиме супружника) поништен одлуком ... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао ... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке)”.

Ако је брак престао смрћу супружника, у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује се забелешка: „Брак престао ... (дан, месец, година и место смрти) смрћу супружника... (име и презиме супружника) а чињеница смрти уписана је у матичну књигу умрлих која се води за општину – град ..., матично подручје ..., текући број ... за ... годину”, а ако је чињеница смрти супружника уписана у матичну књигу умрлих дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије, уписује се забелешка: „Брак престао ... (дан, месец, година и место смрти) смрћу супружника ... (име и презиме супружника) а чињеница смрти уписана је у матичну књигу умрлих која се води у ... (назив и седиште дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије), текући број ... за ... годину”.

Ако чињеница смрти супружника настала ван територије Републике Србије не може бити уписана у матичну књигу умрлих, јер ни један од супружника није држављанин Републике Србије, престанак брака смрћу супружника уписује се у матичну књигу рођених на основу иностраног извода из матичне књиге умрлих, тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује забелешка: „Брак престао ... (дан, месец, година смрти и место) смрћу супружника ... (име и презиме супружника). Чињеница смрти уписана у матичну књигу умрлих иностраног органа ... (назив и седиште иностраног органа, број и датум исправе на основу које се врши упис забелешке)“.

45. Супружнику који је променио презиме закључењем брака, а после престанка брака у складу са законом који уређује лично име узео презиме које је имао пре закључења брака у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Узео-ла презиме које је имао-ла пре закључења брака ... (презиме пре закључења брака, назив и седиште органа, број и датум исправе на основу које се врши упис)“.

Ако супружник у току трајања брака промени лично име, односно или име или презиме, у матичну књигу рођених за другог супружника у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Решењем... (назив и седиште органа, број и датум решења) промењено... (лично име, име или презиме) супружника у... (ново лично име, име или презиме)“.

46. Ако родитељ, односно старатељ промени лично име, односно или име или презиме у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Родитељ (мајка – отац), односно старатељ детета променио-ла... (лично име, име или презиме) у... (ново лично име, име или презиме) решењем... (назив и седиште органа, број и датум решења)“.

Ако је родитељ, односно старатељ детета променио презиме закључењем новог брака у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Родитељ (мајка – отац), односно старатељ детета променио-ла презиме у... (презиме узето закључењем брака) закључењем новог брака... (датум), који је уписан у матичну књигу венчаних која се води за... (општина – град), матично подручје... под текућим бројем... за... годину“.

47. Чињеница смрти уписује се у матичну књигу рођених тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује забелешка: „Умро-ла ... (датум, место и општина – град смрти), уписан-а у матичну књигу умрлих која се води за ... (општина – град), матично подручје ..., под текућим бројем ... за ... годину“. Ако је чињеница смрти уписана у матичну књигу умрлих која се води у дипломатско-конзуларном представништву Републике Србије уписује се забелешка: „Умро-ла ... (датум, место и држава смрти), уписан-а матичну књигу умрлих која се води у ... (назив и седиште дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије), текући број ... за ... годину“.

Чињеница смрти лица које је рођено у Републици Србији, а није држављанин Републике Србије, настала ван територије Републике Србије, уписује се у матичну књигу рођених на основу иностраног извода из матичне књиге умрлих тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује забелешка: „Умро-ла ... (датум, место и држава смрти). Чињеница смрти уписана у матичну књигу умрлих иностраног органа ... (назив и седиште иностраног органа, број и датум исправе на основу које се врши упис забелешке)“.

Ако је смрт доказана у судском поступку у матичну књигу рођених у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Утврђено да је лице умрло... (датум смрти) правноснажним решењем... (назив и седиште суда, број и датум решења), а чињеница смрти уписана у матичну књигу умрлих која се води за... (општина – град), матично подручје..., под текућим бројем... за... годину“. Ако је смрт доказана у судском поступку пред иностраним судом чињеница смрти уписује се у матичну књигу рођених само ако је страну судску одлуку признао надлежни суд у Републици Србији, а међународним уговором није друкчије одређено. У рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Утврђено да је лице умрло... (датум смрти) одлуком иностраног суда... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке), а чињеница смрти уписана у матичну књигу умрлих која се води за... (општина – град), матично подручје..., под текућим бројем... за... годину“.

О проглашењу насталог лица за умрло у матичну књигу рођених у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Проглашен-а умрлим-ом правноснажним решењем... (назив и седиште суда, број и датум решења), а чињеница смрти уписана у матичну књигу умрлих која се води за... (општина – град), матично подручје..., под текућим бројем... за... годину“. Ако је нестало лице проглашено за умрло пред иностраним судом чињеница смрти уписује се у матичну књигу рођених, ако је страну судску одлуку признао надлежни суд у Републици Србији, а међународним уговором није друкчије одређено. У рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Проглашен-а умрлим-ом одлуком иностраног суда... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке), а чињеница смрти уписана у матичну књигу умрлих која се води за... (општина – град), матично подручје..., под текућим бројем... за... годину“.

Ако је решење о проглашењу насталог лица умрлим укинута у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Решење о проглашењу насталог лица умрлим укинута правноснажним решењем ... (назив и седиште суда, број и датум решења)“. Ако је одлуку о проглашењу насталог лица умрлим укинуо инострани суд, тај податак уписује се у матичну књигу рођених само ако је страну судску одлуку признао надлежни суд у Републици Србији, а међународним уговором није друкчије одређено. У рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Одлука о проглашењу насталог лица умрлим укинута одлуком иностраног суда ... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао ... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке)“.

47а. Ако након основног уписа у матичну књигу рођених, дође до промене личних података, матичар који води матичну књигу рођених о истом обавештава надлежног матичара који води евиденцију о држављанима, без одлагања, а најкасније следећег радног дана.

Матична књига венчаних

48. Будући супружници намеру да закључе брак пријављују матичару писмено или усмено.

О усменој пријави сачињава се записник о пријави закључења брака, уз који се прилажу јавне исправе прописане законом који уређује брак.

49. После проглашења да је брак закључен матичар уписује брак у матичну књигу венчаних.

50. Подаци о супружницима уписују се у матичну књигу венчаних на основу јавних исправа из тачке 48. став 2. овог упутства и личне карте, а за странце путне исправе.

У рубрику „Име и презиме супружника“ уписују се презимена супружника која су имали пре закључења брака.

51. Матични број уписује се у матичну књигу венчаних на основу извода из матичне књиге рођених и личне карте.

Ако се матични број уписује у матичну књигу венчаних после закључења основног уписа, упис се врши на начин уређен тачком 26. овог упутства.

52. У рубрику „Изјава супружника о новом презимену“ уписује се забелешка о томе како су се супружници приликом закључења брака споразумели о будућем презимену, и то: „Женик–невеста задржао-ла своје презиме; Женик – невеста узео-ла презиме супружника ... (наводи се презиме другог супружника); Женик – невеста свом презимену додао-ла презиме другог супружника, тако да презиме после закључења брака гласи: ... (наводи се презиме после закључења брака); Женик – невеста презимену другог супружника додао-ла своје презиме, тако да презиме после закључења брака гласи: ... (наводи се презиме после закључења брака)“.

53. Ако је закључењу брака претходио поступак давања дозволе за закључење брака у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Дозвола за закључење брака ... (име и презиме супружника) дата одлуком ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке)“.

54. Упис брака у матичну књигу венчаних потписују супружници својим именом и новим презименом, сведоци и матичар.

55. Ако се брак закључује преко пуномоћника, на месту одређеном за потпис супружника кога заступа пуномоћник, потписује се пуномоћник пуним именом и презименом, а у рубрику „Име и презиме и пребивалиште пуномоћника“ уписује се забелешка: „За женика – невесту пуномоћник ... (име и презиме пуномоћника)“.

56. Ако је закључењу брака присуствовао и тумач, у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Брак је закључен у присуству овлашћеног тумача за ... језик ... (име и презиме, пребивалиште тумача) за супружника ... (име и презиме супружника који не познаје језик на коме је брак закључен)“.

Тумач се потписује на месту одређеном за потписивање тумача пуним именом и презименом.

57. Ако лица из тач. 54–56. овог упутства одбију да потпишу упис у матичну књигу венчаних, матичар ће у рубрику „Примедбе“ уписати забелешку: „Упис одбио-ла да потпише ... (име и презиме супружника, сведока, пуномоћника или тумача) ... (наводе се разлози због којих упис није потписан)“.

58. Чињеница закључења брака држављанина Републике Србије настала ван њене територије уписује се у матичну књигу венчаних на основу извода из матичне књиге венчаних иностраног органа, по поднетој пријави за упис чињенице закључења брака настале у иностранству.

Упис података у матичну књигу венчаних врши се на основу података садржаних у изводу из матичне књиге венчаних иностраног органа, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу извода из матичне књиге венчаних ... (назив иностраног органа који је исправу издао, седиште и држава, број и датум исправе)“. У рубрику „Место закључења брака, а ако је брак закључен у иностранству и држава“, поред места у коме је брак закључен уписује се и држава.

Ако неки од података у иностраном изводу из матичне књиге венчаних недостаје, матичар ће, у складу са законом који уређује општи управни поступак утврдити чињенице које недостају и податак о томе уписати у матичну књигу венчаних. Ако матичар води матичне књиге на основу којих може да утврди потребне податке уписаће их истовремено са уписом података из иностраног извода из матичне књиге венчаних.

Ако на основу иностраног извода из матичне књиге венчаних није могуће утврдити презиме супружника које су узели приликом закључења брака, матичар по службеној дужности прибавља тај податак од иностраног органа пред којим је брак закључен. Ако ни на тај начин није могуће утврдити презиме супружника, матичар ту чињеницу утврђује на основу изјаве супружника, која се може дати непосредно пред матичаром или пред дипломатско-конзуларним представништвом Републике Србије приликом подношења пријаве из става 1. ове тачке. На основу обавештења надлежног иностраног органа, односно изјаве супружника, о презимену супружника после закључења брака уписује се забелешка на начин уређен тачком 52. овог упутства.

Ако се упис чињенице закључења брака из става 1. ове тачке врши сагласно члану 76. став 4. Закона о матичним књигама, упис података у матичну књигу венчаних врши се на основу правноснажне одлуке надлежног суда, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу правноснажне одлуке суда ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке)“.

59. Брак који није закључен пред матичаром уписује се у матичну књигу венчаних на основу правноснажне судске одлуке о утврђивању постојања брака, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Брак утврђен одлуком ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке)“.

60. Ако супружници или један од супружника промени лично име, односно или име или презиме тај податак уписује се у матичну књигу венчаних тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује забелешка: „Решењем ... (назив и седиште органа, број и датум решења) промењено ... (лично име, име или презиме) супружницима (женику – невести) у ... (ново лично име, име или презиме)“.

61. Престанак брака разводом уписује се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ тако што се уписује забелешка: „Брак разведен пресудом. ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке), која је постала правноснажна... (датум правноснажности одлуке)“. Ако је брак престао разводом пред иностраним судом упис престанка брака разводом у матичну књигу венчаних врши се само ако је страну судску одлуку о разводу брака признао надлежни суд у Републици Србији, а међународним уговором није друкчије одређено. У рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Брак разведен одлуком ... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао ... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке)“.

Престанак брака поништењем уписује се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ тако што се уписује забелешка: „Брак поништен пресудом. ... (назив и седиште суда, број и датум одлуке), која је постала правноснажна... (датум правноснажности одлуке)“. Ако је брак престао поништењем пред иностраним судом упис престанка брака разводом у матичну књигу венчаних врши се само ако је страну судску одлуку о поништењу брака признао надлежни суд у Републици Србији, а међународним уговором није друкчије одређено. У рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Брак поништен одлуком ... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао ... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке)“.

Престанак брака смрћу супружника уписује се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ тако што се уписује одговарајућа забелешка из тачке 44. ст. 3. и 4. овог упутства.

62. По упису забелешке о разводу брака, поништењу брака и престанку брака смрћу супружника у матичну књигу венчаних, матичар је дужан да без одлагања достави о томе електронски извештај у Регистар матичних књига матичару који води матичну књигу рођених за супружнике, односно супружника.

Матична књига умрлих

63. Чињеница смрти уписује се у матичну књигу умрлих на основу електронске, писане или усмене пријаве лица из члана 61. Закона о матичним књигама.

О усменој пријави сачињава се записник о пријави смрти.

64. Ако је лице умрло у здравственој установи уз пријаву прилаже се и потврда о смрти коју издаје надлежна здравствена установа у складу са прописом који уређује образац потврде о смрти и поступак издавања потврде о смрти.

Ако је лице умрло ван здравствене установе уз пријаву прилаже се потврда о смрти коју издаје лекар кога је одредила скупштина општине, односно града, односно града Београда за утврђивање времена и узрока смрти и издавање потврде о смрти.

Непопуњени обрасци потврде о смрти не могу се налазити код органа из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама, нити матичар исте може попуњавати и давати на потпис и оверу лекару одређеном за утврђивање времена и узрока смрти и издавање потврде о смрти.

65. Ако су приликом основног уписа чињенице смрти неки од података који се уписују у матичну књигу умрлих непознати, рубрика предвиђена за уписивање тих података остаје празна, а матичар надлежан за вођење матичне књиге умрлих у коју се врши упис чињенице смрти без одлагања предузима мере да се исти прибаве и упишу.

Ако се упис података који су непознати врши после закључења основног уписа у матичну књигу умрлих, накнадни упис тих података врши се на основу решења надлежног органа из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује забелешка: „Податак о ... (наводи се утврђени податак) утврђен решењем ... (назив и седиште органа, број и датум решења)“.

66. Матични број уписује се у матичну књигу умрлих на основу матичног броја уписаног у личној карти, матичној књизи рођених, односно матичној књизи венчаних или изводима из матичне књиге рођених, односно матичне књиге венчаних.

67. Чињеница смрти држављанина Републике Србије настала ван њене територије уписује се у матичну књигу умрлих на основу извода из матичне књиге умрлих иностраног органа, по поднетој пријави за упис чињенице смрти настале у иностранству.

Упис података у матичну књигу умрлих врши се на основу података садржаних у изводу из матичне књиге умрлих иностраног органа, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу извода из матичне књиге умрлих ... (назив иностраног органа који је исту издао, седиште и држава, број и датум исправе)“. У рубрику „Место и општина – град смрти, а ако је лице умрло у иностранству и држава“, поред места у коме је лице умрло уписује се и држава.

Ако неки од података у иностраном изводу из матичне књиге умрлих недостаје, матичар ће, у складу са законом који уређује општи управни поступак, утврдити чињенице које недостају и податак о томе уписати у матичну књигу умрлих. Ако матичар води матичне књиге на основу којих може да утврди потребне податке уписаће их истовремено са уписом података из иностраног извода из матичне књиге умрлих. Ако се подаци који недостају утврде после закључења основног уписа, упис тих података врши се на начин утврђен тачком 65. став 2. овог упутства.

68. Ако се чињеница смрти уписује у матичну књигу умрлих по истеку законског рока упис се врши на основу решења надлежног органа из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу решења ... (назив и седиште органа, број и датум решења)“.

69. Ако је чињеница смрти доказана у судском поступку, упис се врши на основу правноснажног решења надлежног суда, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу правноснажног решења ... (назив и седиште суда, број и датум решења)“. Ако је чињеница смрти доказана у судском поступку пред иностраним судом чињеница смрти уписује се у матичну књигу умрлих само ако је страну судску одлуку признао надлежни суд у Републици Србији, а међународним уговором није друкчије одређено. У рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу одлуке иностраног суда ... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао ... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке)“.

Ако је нестало лице проглашено за умрло у судском поступку, упис се врши на основу правноснажног решења надлежног суда, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу правноснажног решења суда ... (назив и седиште суда, број и датум решења)“. Ако је нестало лице проглашено за умрло пред иностраним судом чињеница смрти уписује се у матичну књигу умрлих само ако је страну судску одлуку о проглашењу несталога лица за умрло признао надлежни суд у Републици Србији, а међународним уговором није друкчије одређено. У рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „Упис извршен на основу одлуке иностраног суда ... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао ... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке)“.

Ако је решење о проглашењу несталога лица за умрло укинута, у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Решење о проглашењу несталога лица за умрло укинута правноснажним решењем ... (назив и седиште суда, број и датум решења)“. Ако је одлуку о проглашењу несталога лица умрлим укинуо инострани суд тај податак уписује се у матичну књигу умрлих само ако је страну судску одлуку признао надлежни суд у Републици Србији, а међународним уговором није друкчије одређено. У рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Одлука о проглашењу несталога лица умрлим укинута одлуком иностраног суда ... (назив и седиште иностраног суда, број и датум одлуке), коју је признао ... (назив и седиште надлежног суда у Републици Србији, број и датум одлуке)“.

70. Ако се чињеница смрти уписује у матичну књигу умрлих на основу записника о наласку леша рубрике одређене за уписивање података о умрлом не попуњавају се, а у рубрику „Примедбе“ уписује се забелешка: „... (дан, месец, година, место и општина–град налазка леша) нађен је леш непознатог мушког-женског лица, старог приближно ... година, висине ... ст. Упис извршен на основу записника о наласку леша ... (назив и седиште органа, број и датум записника)“.

Ако се накнадно утврди идентитет лица чији је леш нађен упис података у одговарајуће рубрике извршиће се на основу решења надлежног органа из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама, а у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка: „Упис података о умрлом извршен на основу решења ... (назив и седиште органа, број и датум решења)“.

Ако супружник умрлог промени лично име, односно или име или презиме тај податак уписује се у матичну књигу умрлих тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује забелешка: „Решењем... (назив и седиште органа, број и датум решења) промењено... (лично име, име или презиме) супружнику у... (ново лично име, име или презиме)“.

71.

Ако матичар који је уписао чињеницу смрти у матичну књигу умрлих води матичну књигу рођених, односно матичну књигу венчаних за то лице, он без одлагања, а најкасније следећег радног дана у матичну књигу рођених, односно матичну књигу венчаних уписује одговарајућу забелешку из тачке 47, односно тачке 61. овог упутства.

Ако матичар који је уписао чињеницу смрти у матичну књигу умрлих не води матичну књигу рођених, односно матичну књигу венчаних, он је дужан да без одлагања достави о томе електронски извештај у Регистар матичних књига матичару који води матичну књигу рођених, односно матичну књигу венчаних ради уписа одговарајуће забелешке из тачке 47, односно тачке 61. овог упутства.

Након уписа чињенице смрти у матичну књигу умрлих, матичар о томе обавештава надлежног матичара који води евиденцију о држављанима, без одлагања, а најкасније следећег радног дана.

72. Матичар који је извршио упис чињенице смрти у матичну књигу умрлих, дужан је да најкасније у року од 30 дана по извршеном упису достави надлежном оставинском суду извод из матичне књиге умрлих који се односи на то лице, у складу са законом који уређује ванпарнични поступак.

Евиденције регистара матичних књига

73. Евиденције регистара матичних књига воде се посебно за матичну књигу рођених, матичну књигу венчаних и матичну књигу умрлих.

74. Одмах по упису чињенице рођења, закључења брака или смрти у одговарајућу матичну књигу, матичар то лице уписује у одговарајућу евиденцију регистра матичне књиге.

75. У евиденције из тачке 73. овог упутства уписи се врше према почетном слову презимена.

76. Основни уписи који нису извршени у години када су се те чињенице десиле (уписи извршени на основу решења о накнадном упису; на основу извода из матичних књига иностраног органа; судских одлука о утврђивању постојања брака, проглашењу несталог лица умрлим или смрти утврђеној у судском поступку и др.) уписују се истовремено у регистар који се води уз матичну књигу за годину у којој је основни упис извршен и у регистар који се води за годину када се чињеница десила, а у рубрику „Напомена“ уписује се почетно слово презимена и редни број под којим је упис извршен у регистру матичне књиге у којој је чињеница рођења, закључења брака или смрти уписана („Ј-4“, „В-26“).

77. По завршетку сваке календарске године у регистру се оставља онолико празних рубрика колико се претпоставља да би могло бити уписа чињеница које су се раније десиле. Испод остављених празних рубрика, на средини стране регистра, исписује се арапским бројем наредна година и уписују се лична имена лица која су уписана у матичне књиге у тој години. Ако у току године није било уписа, такође се оставља неколико празних рубрика.

78. У регистар који се води уз матичну књигу венчаних уписују се оба супружника према презимену које су имали пре закључења брака.

79. Основни упис чињенице смрти лица чији идентитет није утврђен уписује се у регистар под словом „Н“. Ако се накнадно утврди идентитет, извршиће се нови упис, према почетном слову презимена, а у рубрику „Напомена“ уписује се забелешка: „Упис извршен под личним именом ... (име и презиме)“.

III. ЧУВАЊЕ МАТИЧНИХ КЊИГА И СПИСА

80. Матичне књиге и списи на основу којих се врши упис у матичне књиге морају се чувати у сређеном и безбедном стању, на начин који обезбеђује заштиту од неовлашћеног коришћења, случајног или неодобреног уништења или губитка.

81. Органи из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама дужни су да обезбеде све мере физичко-техничког обезбеђења, укључујући противпожарне, противпоплавне и друге заштитне мере за безбедно чување матичних књига и списа.

82. Врата и прозори просторија у којима се чувају матичне књиге и списи морају бити обезбеђени на начин који омогућава квалитетно, поуздано и безбедно чување истих.

Матичне књиге и списи чувају се у посебно обезбеђеним металним ормарима који се обавезно закључавају после радног времена. У току радног времена не смеју се остављати без надзора.

83. Ако је папирни облик матичне књиге оштећен, орган из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама дужан је да предузме мере техничке заштите, односно послове на њиховом одржавању (конзервацији и рестаурацији) на начин и под условима утврђеним прописима о културним добрима.

84. Списи на основу којих се врши упис у матичне књиге евидентирају се и воде под текућим бројем основног уписа у години за коју се води одређена матична књига и чувају се у омоту списка.

За сваки текући број у години уписа формира се посебан омот списка, а сви списи који се односе на тај текући број, без обзира да ли се односе на основни упис одговарајуће чињенице у матичну књигу или упис накнадних забелешки после закључења основног уписа, улажу се у исти омот списка.

За сваку матичну књигу формира се посебна фасцикла за текућу годину. На фасциклама се означавају врста матичне књиге, година за коју се води матична књига и текући број уписа од броја 1 до броја уписа којим је закључена матична књига у календарској години.

Уколико је у матичној књизи мали број уписа у календарској години, у истој фасцикли могу се чувати списи за више година.

IV. НАЧИН ВРШЕЊА УВИДА У МАТИЧНЕ КЊИГЕ И СПИСЕ

85. Увид у матичну књигу и списе на основу којих је извршен упис у матичну књигу, као и увид у Регистар матичних књига дозволиће се лицу из члана 41. Закона о матичним књигама само у седишту матичног подручја за које се води та матична књига и то у присуству матичара.

86. За увид у матичну књигу и списе на основу којих је извршен упис у матичну књигу подноси се писани захтев. У захтеву се обавезно наводе подаци о подносиоцу захтева и разлозима за увид у матичну књигу, односно списе.

87. Увид у матичну књигу и списе на основу којих је извршен упис у матичну књигу врши се тако што матичар лицу коме је дозвољен увид у матичну књигу, односно списе показује упис, односно списе одговарајуће матичне књиге. О сваком увиду у матичну књигу, односно списе сачињава се записник у коме се уписују разлози увида у матичну књигу, односно списе, датум када је извршен увид у матичну књигу, односно списе, као и подаци из личне карте за лице које је увид извршило. Записник потписују пуним именом и презименом лице које је извршило увид у матичну књигу, односно списе и матичар.

88. О одбијању захтева за увид у матичну књигу, као и списе на основу којих је извршен упис у матичну књигу, орган из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама доноси решење у складу са законом који уређује општи управни поступак.

V. НАЧИН ОБНАВЉАЊА МАТИЧНИХ КЊИГА

89. Ако су матичне књиге уништене или нестале њиховом обнављању приступа се без одлагања.

90. Министар надлежан за послове управе (у даљем тексту: Министар) решењем одређује обнављање уништених или несталих матичних књига, као и поступак и рок у коме ће бити обновљене.

Трошкове обнављања сноси орган код ког је уништени примерак матичне књиге био на чувању.

91. Ради обнављања матичних књига грађани су дужни да дају податке који су им познати.

92. Ако се матична књига уништи или нестане обнавља се на основу сачуваног облика матичне књиге на начин и у року који решењем одреди Министар, с тим да када се обнавља папирни облик матичне књиге на основу Регистра матичних књига, на првој нумерисаној страни матичне књиге наводе се подаци о врсти књиге, општини односно граду и матичном подручју за које се води матична књига, преписане стране, текући бројеви и године преписаних уписа, а тачност података у обновљеном папирном облику матичне књиге оверава матичар својим потписом пуним именом и презименом.

93. Ако су оба примерка матичне књиге која су се водила у складу са одредбама Закона о матичним књигама („Службени гласник РС”, бр. 20/09 и 145/14), односно према ранијим прописима о матичним књигама, потпуно или делимично уништена или нестала обновиће се у складу са Законом о матичним књигама („Службени гласник РС”, бр. 20/09 и 145/14), и на начин прописан тач. 91-93. Упутства о вођењу матичних књига и обрасцима матичних књига („Службени гласник РС”, бр. 109/09, 4/10 – исправка, 10/10, 25/11, 5/13 и 94/13).

VI. НАЧИН ИЗДАВАЊА ИЗВОДА И УВЕРЕЊА ИЗ МАТИЧНИХ КЊИГА

94.

На основу чињеница и података које садрже матичне књиге издају се изводи из матичне књиге рођених, изводи из матичне књиге венчаних и изводи из матичне књиге умрлих (у даљем тексту: изводи из матичних књига) и уверења која садрже поједине податке уписане у матичне књиге или поједине чињенице о личном стању грађана које произилазе из тих података (у даљем тексту: уверења).

Изводи из матичних књига и уверења издају се на основу података садржаних у Регистру матичних књига.

Изводе из матичних књига може издати овлашћени матичар, односно овлашћено лице из члана 70. Закона о матичним књигама за било које матично подручје општине, односно града, односно града Београда, односно дипломатско-конзуларног представништва, а уверење издаје матичар који води матичну књигу из које се издаје уверење.

95. Ако се изводи из матичних књига издају сагласно члану 81. став 3. Закона о матичним књигама, извод из матичне књиге потписује матичар, односно овлашћено лице из члана 70. Закона о матичним књигама и оверава печатом органа који га је овластио да њиме рукује, уз навођење места и датума издавања.

96. Подаци се у изводе из матичних књига уписују читко, а ниједан податак не сме се прецртавати или преправљати преко текста или брисати.

У изводе из матичних књига не уписују се забелешке о основу уписа, исправкама грешака, о пријавиоцу и датуму уписа у матичне књиге.

97. Ако се издаје извод из матичне књиге у којој нису уписани подаци о дану, месецу и години рођења, односно дану или месецу или години рођења, пре издавања извода из матичне књиге, поступа се на начин уређен тачком 14. став 2. овог упутства.

98.

Ако је у матичну књигу лично име детета, родитеља, супружника или умрлог припадника националне мањине уписано и на језику и писму националне мањине, у извод из матичне књиге лично име на језику и писму припадника националне мањине уписује се после уписа личног имена на српском језику ћириличким писмом, испод њега истим обликом и величином слова.

Када се у извод из матичне књиге после имена и презимена уписује и презиме пре закључења брака, овај податак се уписује у продужетку, у загради истим обликом и величином слова.

99.

Ако се након закључења уписа у матичној књизи промени назив насељеног места, општине, града или државе где је настала чињеница рођења, закључења брака или смрти, уписује се нови назив тако што се у рубрику „Накнадни уписи и забелешке” уписује забелешка: „Промењен назив насељеног места/општине/града/државе рођења/закључења брака/смрти са...на....”

100. У изводе из матичних књига који се издају из матичних књига које се воде у дипломатско-конзуларним

представништвима Републике Србије у рубрику: „Град“ уписује се назив и седиште дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије у иностранству.

Извод из матичне књиге рођених

101. Ако име или презиме, односно и име и презиме садрже више од три речи у извод из матичне књиге рођених уписује се скраћено лично име.

102. У извод из матичне књиге рођених, у рубрику „Подаци о родитељима“ уписују се подаци о лицима која су уписана као родитељи детета без уписа забелешке по ком основу су уписана као родитељи.

За усвојено дете у извод из матичне књиге рођених као подаци о родитељима уписују се подаци о усвојитељима, без уписа забелешке по ком основу су уписани као родитељи.

У извод из матичне књиге рођених не уписује се забелешка о усвојењу детета.

103. Ако су детету родитељи, по измени његовог личног статуса, одредили име и презиме, односно или име или презиме, односно променили име и презиме, односно или име или презиме у извод из матичне књиге рођених не уписује се забелешка о основу одређивања, односно промене имена и презимена, односно или имена или презимена.

104. У извод из матичне књиге рођених уписује се забелешка да је дете рођено мртво.

У извод из матичне књиге рођених уписују се забелешке о потпуном или делимичном лишењу или враћању родитељског права, продужењу и престанку продуженог родитељског права, стављању лица под старатељство и престанку старатељства и лишењу и враћању пословне способности.

Ако је у матичну књигу рођених уписан податак о националној припадности у складу са чланом 45а Закона о матичним књигама, у извод из матичне књиге уписује се податак о националној припадности.

105. За лице које је у браку у извод из матичне књиге рођених уписује се забелешка о закљученом браку. У рубрику „Презиме“ уписује се презиме које лице има у тренутку издавања извода из матичне књиге рођених.

Ако је брак престао разводом, односно поништењем, односно смрћу супружника, у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ извода из матичне књиге уписује се одговарајућа забелешка о престанку брака, а ако је више пута био закључен брак уписује се само забелешка о престанку последњег брака.

106. У извод из матичне књиге рођених који се издаје после смрти лица, у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се одговарајућа забелешка о смрти.

Извод из матичне књиге венчаних

107. У извод из матичне књиге венчаних у рубрике „Име“ и „Презиме“ уписује се лично име које су супружници имали у тренутку закључења брака, а у рубрику „Презиме које су супружници узели при закључењу брака“ уписује се презиме које су узели при закључењу брака.

Уколико супружници у току трајања брака промене лично име у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се забелешка из тачке 60. овог упутства.

108. У извод из матичне књиге венчаних не уписује се забелешка да је брак закључен на основу дозволе за закључење брака, односно преко пуномоћника.

109. У извод из матичне књиге венчаних не уписују се подаци о сведоцима, пуномоћнику и тумачу који су присуствовали закључењу брака и матичару пред којим је брак закључен.

110. Ако је брак престао разводом, односно поништењем, односно смрћу супружника, у рубрику „Накнадни уписи и забелешке“ извода из матичне књиге венчаних уписује се одговарајућа забелешка о престанку брака.

Извод из матичне књиге умрлих

111. У извод из матичне књиге умрлих уписују се последњи подаци уписани у матичну књигу умрлих до времена издавања извода.

112. У извод из матичне књиге умрлих у рубрику: „Накнадни уписи и забелешке“ уписује се одговарајућа забелешка ако је решење о проглашењу несталога лица за умрло укинута.

Уверења

113. Уверење се издаје на захтев лица из члана 41. Закона о матичним књигама.

114. У захтеву се наводе подаци уписани у матичну књигу, односно чињенице о личном стању грађана које произлазе из података уписаних у матичну књигу, а које уверење треба да садржи.

У захтеву се наводи и сврха издавања уверења.

115. Уверење које се издаје мора да садржи само податке који су уписани у матичну књигу, односно чињенице о личном стању грађана које произилазе из података уписаних у матичну књигу до времена издавања уверења.

Евиденција о издатим изводима и уверењима из матичних књига

116. О издатим изводима из матичних књига и уверењима води се Евиденција о издатим изводима и уверењима из матичних књига.

117. Евиденција о издатим изводима и уверењима из матичних књига води се посебно за сваку врсту матичне књиге из које се издају изводи и уверења.

118. Евиденција о издатим изводима и уверењима из матичних књига је саставни део основне евиденције о актима и предметима коју воде органи из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама у складу са прописима о канцеларијском пословању.

119. Издати изводи из матичних књига евидентирају се по хронолошком реду.

Број под којим се извод или уверење из матичне књиге издаје састоји се од броја под којим је Евиденција о издатим изводима и уверењима из матичних књига евидентирана у основној евиденцији о актима и предметима, подброја – редног броја из Евиденције о издатим изводима и уверењима из матичних књига и ознаке органа из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама.

120. Евиденција о издатим изводима и уверењима из матичних књига закључује се на крају календарске године (31.

децембра) службеном забелешком написаном испод последњег редног броја под којим је издат извод или уверење из матичне књиге у тој години. Ову забелешку потписује матичар пуним именом и презименом и оверава печатом органа – имаоца јавних овлашћења.

121. У оквиру Регистра матичних књига води се евиденција о изводима издатим у складу са чланом 81. став 3. Закона о матичним књигама као и уверењима из матичних књига.

У евиденцију из става 1. евидентира се: број под којим је издат извод, односно уверење, врста исправе (извод или уверење), врста матичне књиге из које је исправа издата, јединствени серијски број обрасца извода, односно уверења, орган из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама који је издао извод, односно уверење, град/општина и матично подручје из чије матичне књиге се издаје извод, односно уверење, текући број матичне књиге из које се издаје извод, односно уверење и година уписа, име и презиме лица за које се издаје извод, односно уверење, датум издавања извода, односно уверења, име и презиме матичара који је издао извод, односно уверење.

VII. МАТИЧНЕ КЊИГЕ У ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНОМ ПРЕДСТАВНИШТВУ

122. Одредбе овог упутства којима се ближе уређује начин вођења матичних књига, чување матичних књига и списа, начин вршења увида у матичне књиге и списе, начин обнављања уништених или несталих матичних књига; начин издавања извода из матичних књига и уверења о чињеницама и подацима уписаним у матичне књиге и садржини и начину вођења евиденције о издатим изводима из матичних књига и уверењима о чињеницама и подацима уписаним у матичне књиге које воде органи из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама сходно се примењују на матичне књиге које се воде у дипломатско-конзуларним представништвима Републике Србије из члана 68. став 1. Закона о матичним књигама.

VIII. ОБРАСЦИ МАТИЧНИХ КЊИГА, ЕВИДЕНЦИЈЕ РЕГИСТАРА МАТИЧНИХ КЊИГА, ИЗВОДА И УВЕРЕЊА ИЗ МАТИЧНИХ КЊИГА И ЗАПИСНИКА И ПРИЈАВА О РОЂЕЊУ, ЗАКЉУЧЕЊУ БРАКА И СМРТИ

123. Обрасци: матичне књиге рођених, матичне књиге венчаних и матичне књиге умрлих; евиденције регистара матичних књига; евиденције о одложеним уписима; извода из матичне књиге рођених, извода из матичне књиге венчаних и извода из матичне књиге умрлих; уверења о чињеницама и подацима уписаним у матичне књиге; евиденције о издатим изводима и уверењима из матичних књига; записника о пријави рођења, записника о пријави закључења брака и записника о пријави смрти; пријаве чињеница рођења, закључења брака и смрти насталих у иностранству – одштампани су уз ово упутство и чине његов саставни део.

Обрасци матичних књига

124. Матичне књиге израђују се и воде на посебним обрасцима, вертикалног формата А3. Једна страна матичне књиге рођених, матичне књиге венчаних и матичне књиге умрлих је један образац.

Свака матична књига састоји се од 200 листова.

125. Матична књига рођених води се на Обрасцу 1, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

Образац из става 1. ове тачке израђује се од специјалне 100-грамске хартије са штампом у црвеној боји и садржи грб Републике Србије у средини обрасца.

126. Матична књига венчаних води се на Обрасцу 2, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

Образац из става 1. ове тачке израђује се од специјалне 100-грамске хартије са штампом у плавој боји и садржи грб Републике Србије у средини обрасца.

127. Матична књига умрлих води се на Обрасцу 3, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

Образац из става 1. ове тачке израђује се од специјалне 100-грамске хартије са штампом у светлораном боји и садржи грб Републике Србије у средини обрасца.

Образац евиденције регистра матичне књиге

128. Евиденција регистра матичне књиге води се у облику књиге тврдог повеза, вертикалног формата А4.

На корици књиге из става 1. ове тачке одштампан је назив регистра: Евиденција регистра матичне књиге, а на првој нумерисаној страни евиденције регистра матичне књиге уписује се врста матичне књиге, општина-град, матично подручје и година за коју се води регистар.

129. Евиденција регистра матичне књиге води се на Обрасцу 4, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

Образац евиденције о одложеним уписима

130. Евиденција о одложеним уписима води се у облику књиге тврдог повеза, хоризонталног формата А4.

На корици и првој нумерисаној страни књиге из става 1. ове тачке одштампан је назив евиденције: Евиденција о одложеним уписима.

Евиденција из става 1. ове тачке састоји се од 100 листова.

131. Евиденција о одложеним уписима води се на Обрасцу 5, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

Обрасци извода из матичних књига

132.

Изводи из матичних књига израђују се и издају у штампаном облику на посебним обрасцима, вертикалног формата А4 или у електронском облику као електронски документ, који садржи све податке који се уписују у изводе из матичних књига, у складу са прописима.

Изводи из матичних књига у електронском облику као електронски документ, осим података из става 1. ове тачке, садрже и машински читљиву графичку ознаку – матични код, односно дводимензионални бар-код, ради омогућавања

приступа изводима из матичних књига у електронском облику путем интернета.

Електронски документ из става 1. ове тачке доставља се преко јединственог електронског сандучића, у складу са прописима којима се уређују електронска управа, електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења у електронском пословању.

133. Обрасци извода из матичних књига израђују се од заштићене 100-грамске хартије са следећим елементима: водени знак, UV влаканца, хемијска заштита и папир без избељивача.

Заштитни елементи у штампи су: анти-копи елементи, ОВД елементи, микротекст, визуелно невидљива боја која под UV светлом флуоресцира и нумерација штампана црвеном бојом (јединствени серијски број обрасца извода) која под UV светлом флуоресцира, уз примену графичких технологија: офсет штампа, сито штампа и холографија.

134. Извод из матичне књиге рођених издаје се на Обрасцу 6, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

Поред елемената заштите из тачке 133. овог упутства, образац из става 1. ове тачке израђује се са штампом у црвеној боји и садржи грб Републике Србије, у заглављу и средини обрасца.

135. Извод из матичне књиге венчаних издаје се на Обрасцу 7, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

Поред елемената заштите из тачке 133. овог упутства, образац из става 1. ове тачке израђује се са штампом у плавој боји и садржи грб Републике Србије, у заглављу и средини обрасца.

136. Извод из матичне књиге умрлих издаје се на Обрасцу 8, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

Поред елемената заштите из тачке 133. овог упутства, образац из става 1. ове тачке израђује се са штампом у браон боји и садржи грб Републике Србије, у заглављу и средини обрасца.

137. У јединицама локалне самоуправе у којима је статутом утврђено да је у службеној употреби језик припадника националне мањине, обрасци извода из матичних књига из тач. 134–136. овог упутства штампају се и двојезично, на српском језику ћириличким писмом и на језику и писму оне националне мањине чији је језик у службеној употреби. Текст рубрика на језику и писму припадника националне мањине исписује се испод текста на српском језику, истим обликом и величином слова.

Изводи из матичних књига који се штампају двојезично у складу са ставом 1. ове тачке носе ознаку: Образац 6а – извод из матичне књиге рођених, Образац 7а – извод из матичне књиге венчаних и Образац 8а – извод из матичне књиге умрлих.

Образац уверења

138. Уверења се израђују и издају на посебном обрасцу, вертикалног формата А4.

139. Образац уверења израђује се од заштићене 100-грамске хартије са следећим елементима: водени знак, UV влаканца, хемијска заштита и папир без избељивача.

Заштитни елементи у штампи су: анти-копи елементи, микротекст, визуелно невидљива боја која под UV светлом флуоресцира и нумерација штампана црвеном бојом (јединствени серијски број обрасца уверења) која под UV светлом флуоресцира, уз примену графичких технологије офсет штампе.

140. Уверење се издаје на Обрасцу 9, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

Поред елемената заштите из тачке 139. овог упутства, образац из става 1. ове тачке израђује се са штампом у сивој боји и садржи грб Републике Србије, у заглављу и средини обрасца.

Образац евиденције о издатим изводима и уверењима из матичних књига

141. Евиденција о издатим изводима и уверењима из матичних књига води се у облику књиге тврдог повеза, хоризонталног формата А4.

На корици књиге из става 1. ове тачке одштампан је назив евиденције: Евиденција о издатим изводима и уверењима из матичних књига, а на првој нунумерисаној страни –назив евиденције и простор у који се уписује врста матичне књиге из које се издају изводи и уверења из матичних књига.

Евиденција из става 1. ове тачке састоји се од 100 листова.

142. Евиденција о издатим изводима и уверењима из матичних књига води се на Обрасцу 10, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

Обрасци записника о пријави рођења, пријави закључења брака и пријави смрти

143. Обрасци записника о пријави рођења, записника о пријави закључења брака и записника о пријави смрти израђују се на посебном обрасцу, вертикалног формата А4.

144. Записник о пријави рођења саставља се на Обрасцу 11, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

145. Записник о пријави закључења брака саставља се на Обрасцу 12, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

146. Записник о пријави смрти саставља се на Обрасцу 13, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

Обрасци пријава рођења, закључења брака и смрти у иностранству

147. Пријава рођења у иностранству, пријава закључења брака у иностранству и пријава смрти у иностранству израђују се на посебном обрасцу, вертикалног формата А4.

148. Пријава рођења у иностранству подноси се на Обрасцу 14, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

149. Пријава закључења брака у иностранству подноси се на Обрасцу 15, који је одштампан уз ово упутство и чини његов саставни део.

150. Пријава смрти у иностранству подноси се на Обрасцу 16, који је одштампан уз ово упутство и чини његов

саставни део.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

151. Даном почетка примене овог упутства престаје да важи Упутство о вођењу матичних књига и обрасцима матичних књига („Службени гласник РС”, бр. 109/09, 4/10 – исправка, 10/10, 25/11, 5/13 и 94/13), осим тач. 91–93. тог упутства.

152. Ово упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2019. године.

НАПОМЕНА РЕДАКЦИЈЕ: *Обрасце у PDF формату можете преузети кликом на следећи линк:*

Образац 1 (Матична књига рођених)

Образац 2 (Матична књига венчаних)

Образац 3 (Матична књига умрлих)

Образац 4 (Регистар матичне књиге)

Образац 5 (Евиденција о одложеним уписима)

Образац 6 (Извод из матичне књиге рођених)

Образац 6а (Извод из матичне књиге рођених издат на основу тачке 137. Упутства о вођењу матичних књига и обрасцима матичних књига)

Образац 7 (Извод из матичне књиге венчаних)

Образац 7а (Извод из матичне књиге венчаних издат на основу тачке 137. Упутства о вођењу матичних књига и обрасцима матичних књига)

Образац 8 (Извод из матичне књиге умрлих)

Образац 8а (Извод из матичне књиге умрлих издат на основу тачке 137. Упутства о вођењу матичних књига и обрасцима матичних књига)

Образац 9 (Уверење)

Образац 10 (Евиденција о издатим изводима и уверењима из матичних књига)

Образац 11 (Записник о пријави рођења)

Образац 12 (Записник о пријави закључења брака)

Образац 13 (Записник о пријави смрти)

Образац 14 (Пријава рођења у иностранству)

Образац 15 (Пријава закључења брака у иностранству)

Образац 16 (Пријава смрти у иностранству)